

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 16.

Vydána dne 1. července 1957

Cena Kčs 1,80

OBSAH:

30. Nařízení, kterým se provádí zákon o notářských poplatcích.**30****Nařízení ministra financí**

ze dne 20. června 1957,

kterým se provádí zákon o notářských
poplatcích.

Ministr financí nařizuje v dohodě s ministrem spravedlnosti podle § 27 zákona č. 26/1957 Sb., o notářských poplatcích (dále jen „zákon“):

Část první

Oddíl první

Notářský poplatek z dědictví

K § 2 zákona

Z čeho se poplatek platí

(1) Poplatek z dědictví se platí ze všech majetkových předmětů a práv (dále jen „majetek“), které smrtí zůstavitele přešly na dědice, odkazovníky nebo jiné osoby. Také jiný majetek, který nebyl projednán jako dědictví, podléhá poplatku, jestliže ho někdo nabyl následkem smrti; zejména jsou to pojistná plnění z pojištění osob, pokud nejsou od poplatku osvobozena, a dary na případ smrti poskytnuté z ciziny.

(2) Právo požívání a právo užívání k vlastní potřebě a práva na opětující se plnění (na př. výměnek, renta a pod.) jsou předmětem poplatku beze zřetele k tomu, že se jejich hodnoty neodpočítávají z majetku, který dočasně zatěžují.

(3) Poplatek z dědictví se rovněž platí z majetku, který zůstavitel převedl v období tří měsíců před svou smrtí, jestliže by jinak podléhal poplatku z darování.

(4) Z nemovitého majetku, který je v tuzemsku, platí se poplatek beze zřetele na státní občanství nebo bydliště zůstavitele. Z nemovitého majetku, který je v cizině, poplatek se neplatí.

(5) Byl-li zůstavitel v době své smrti československým státním občanem, platí se poplatek z veškerého jeho movitého majetku, i když majetek je v cizině. Dědická dávka, která se musí prokazatelně platit jinému státu z majetku, který je v cizině, je odpočitatelným závazkem.

(6) Nebyl-li zůstavitel v době své smrti československým státním občanem, podléhá poplatku jeho movitý majetek, který je v tuzemsku. Dědická dávka z tohoto majetku, která se musí prokazatelně platit ve státě, jehož občanem byl zůstavitel, je odpočitatelným závazkem.

(7) Za majetek movitý, který je v tuzemsku, se považují zejména pohledávky zajištěné na tuzemských nemovitostech, tuzemské patenty a jiná tuzemská práva, na př. chráněné vzory, chráněné známky, autorská práva a podobně. Pro posouzení, jde-li o tuzemský majetek, je u peněz a cenných papírů směrodatné místo, kde byly dány do úschovy, u pohledávek nezajištěných na tuzemských nemovitostech je rozhodující bydliště dlužníkovy.

(8) Ustanovení odstavců 4 až 7 platí, pokud mezinárodní smlouva nestanoví jinak.

(9) Došlo-li k dohodě o rozdělení dědictví, na kterou se vztahuje ustanovení § 2 odst. 3 zákona, má se pro účely poplatku za to, že majetkové předměty a práva, kterých účastník dohodou nabyl, přešly naň smrtí zůstavitele.

(10) Byla-li v dohodě o rozdělení dědictví ujednána podmínka odkládací nebo rozvazovací anebo lhůta počáteční nebo konečná, platí se poplatek, jako by podmínka nebo lhůta ujednány nebyly; dojde-li při splnění podmínky nebo po uplynutí lhůty k dalšímu převodu majetku, platí se z něho samostatný poplatek.

Věcné osvobození od poplatku

(11) Od poplatku z dědictví jsou osvobozeny

- a) dědictví záležející jen v movitém majetku, jehož cena beze srážky závazků nepřevyšuje 500 Kčs,
- b) majetek sdružený v jednotném zemědělském družstvu podle § 4 odst. 4 zákona,
- c) vklady na vkladních knížkách „na jméno“ u tuzemských státních peněžních ústavů,
- d) pojistná plnění z pojištění osob, sjednaného u Státní pojišťovny, pokud nejsou určena ve prospěch majitele nebo doručitele pojistky,
- e) dědictví, záležející v movitém majetku, po zástupcích cizích států pověřených v Československé republice, po příslušnicích jejich rodin žijících s nimi ve společné domácnosti a po jiných osobách, pokud jim příslušela diplomatická imunita, nebyly československými státními občany a vzájemnost je zaručena.

K § 3 zákona

Kdo poplatek platí

(12) Právní nástupce ve vlastnictví věci, na které vázne pro poplatek z dědictví zákonné zástavní právo, je povinen rukou společnou a nerozdílnou s původním nabyvatelem zaplatit část poplatku, která poměrně připadá na věc, které nabyl.

(13) Povinnost právního nástupce zaplatit poplatek nezaniká tím, že pozbyl věci, na níž vázne pro poplatek zákonné zástavní právo.

Osobní osvobození od poplatku

(14) Poplatek z dědictví neplatí

- a) československý stát a státní ústavy,
- b) Československá akademie věd a Slovenská akademie věd,
- c) Československá akademie zemědělských věd,
- d) kulturní fondy zřízené podle zákona č. 115/1953 Sb., o právu autorském,
- e) dobrovolné organizace,
- f) lidová družstva a družstevní organizace.

K § 4 zákona

Obecná ustanovení o základu poplatku

(15) Poplatek z dědictví se vypočítá, pokud není stanoveno jinak, z obecné ceny dědickeho podílu každého jednotlivého dědice po srážce odpočitatelných závazků.

(16) Obecnou (prodejní) cenou je částka, které by se dosáhlo prodejem majetkového předmětu v den smrti zůstavitele.

(17) Při oceňování se přihlíží také k ceně příslušenství a práv spojených s vlastnictvím k věci.

(18) Peněžité pohledávky, vklady na vkladních knížkách a cenné papíry patří do základu poplatku zpravidla jmenovitou hodnotou.

(19) Je-li hodnota majetku udána v cizí měně, přepočítá se na československou měnu v poměru, který stanoví ministerstvo financí.

(20) Pohledávka se zahrne do základu poplatku také tehdy, tvrdí-li poplatník, že je nedobytná, pokud nedobytnost neprokáže ve lhůtě, kterou stanoví státní notářství (dále jen „notářství“). Hodnota pochybných pohledávek může být stanovena dohodou s poplatníkem.

(21) Cenu majetkových předmětů a práv pro základ poplatku určí notářství. U majetku za-

hrnutého do soupisu vychází notářství z obecné ceny určené usnesením vydaným podle § 330 odst. 1 o. s. ř. U ostatního majetku přihlídně zejména k dokladům předloženým poplatníkem a cenám zjištěným při převodech (přechodech) téhož majetkového předmětu (práva) nebo stejného anebo podobného majetkového předmětu (práva). Notářství si může také vždy vyžádat dobrozdání o ceně od příslušných místních orgánů státní správy (§ 26 odst. 2 zákona).

(22) Je-li cena majetku nezahrnutého do soupisu vyšetřená notářstvím vyšší, než poplatníkem udaná a nedojde-li s poplatníkem k dohodě o ceně, vyžádá notářství znalecký posudek jednoho nebo více přísedících znalců. Zaplacení nákladů znaleckého posudku uloží notářství účastníkovi způsobem uvedeným v § 127 a násl. o. s. ř.

(23) Cena pozemku pojatého do hospodářsko-technických úprav pozemků, za něž byl přidělen jiný pozemek do náhradního užívání, určí se podle ceny tohoto pozemku.

(24) Pro výpočet poplatku se zpravidla oceňuje zemědělská půda s inventářem patřícím k zemědělskému hospodářství, jehož výnos podléhá zemědělské dani, nejméně dvaapůlnásobkem základu zemědělské daně.

Cena práva požívání, práva užívání k vlastní potřebě a práva na opětuující se plnění

(25) Právo požívání a právo užívání k vlastní potřebě, výměnek a jiná práva na opětuující se plnění (dále jen „právo na užitky“) se oceňují násobkem roční ceny užitků podle jejich trvání.

(26) Jsou-li užitky vyhrazeny na určitou dobu, ocení se součtem ročních cen, nejvýše však dvacetinásobkem. Má-li právo na užitky trvat na dobu neurčitou, ocení se šestinásobkem jejich roční ceny.

(27) Cena práva na užitky omezené na dobu života jedné osoby vypočte se podle věku této osoby násobkem roční ceny užitků, a to

při věku	do 15 let	. . .	19násobkem
více než 15 let	do 25 let	. . .	17násobkem
více než 25 let	do 35 let	. . .	16násobkem
více než 35 let	do 40 let	. . .	15násobkem
více než 40 let	do 45 let	. . .	14násobkem
více než 45 let	do 50 let	. . .	13násobkem
více než 50 let	do 55 let	. . .	11násobkem
více než 55 let	do 60 let	. . .	9násobkem
více než 60 let	do 65 let	. . .	7násobkem
více než 65 let	do 70 let	. . .	6násobkem
více než 70 let	do 75 let	. . .	5násobkem
více než 75 let	do 80 let	. . .	4násobkem
více než 80 let	do 85 let	. . .	3násobkem
nad 85 let		. . . . .	2násobkem.

(28) Závisí-li doba trvání práva na užitky na životě více osob tak, že právo zaniká smrtí první osoby oprávněné, je rozhodující pro výpočet jeho ceny věk osoby nejstarší. Má-li právo trvat až do smrti poslední oprávněné osoby, je rozhodující věk osoby nejmladší.

(29) Za roční cenu práva požívání nebo užívání k vlastní potřebě se považuje, pokud není udána, jedna dvacatina ceny nemovitosti tímto právem zatížené.

Majetek vyloučený ze základu poplatku

(30) Majetek, který je sdružen v jednotném zemědělském družstvu, které přijalo vzorové stanovy, vyloučí se podle § 4 odst. 4 zákona ze základu poplatku z dědictví, jestliže

- a) zůstavitel byl členem družstva a je jim také nabyvatel nebo
- b) nabyvatel je členem družstva a zděděný majetek sdruží do jednoho roku ode dne smrti zůstavitele anebo
- c) nabyvatel vstoupí do družstva do jednoho roku ode dne smrti zůstavitele a v této době sdruží zděděný majetek.

(31) Ze základu poplatku se vyloučí také půda, která se ponechává rodině člena jednotného zemědělského družstva v osobním hospodářství (záhumenek). Poplatku však podléhá majetek, který není sdružen ke společnému hospodaření, zejména obytná budova, chlév pro ustájení zvířat, náradí a zvířata, které má člen v osobním vlastnictví.

(32) Majetek sdružený ke společnému hospodaření v jednotném zemědělském družstvu se vyloučí ze základu poplatku také tehdy, jestliže družstvo nižšího typu, jehož členem je nabyvatel, přijalo vzorové stanovy do jednoho roku ode dne smrti zůstavitele.

(33) Nastane-li důvod pro snížení poplatku podle odstavce 30 písm. b) nebo c) nebo podle odstavce 32 teprve po jeho vyměření, sníží se poplatek na žádost poplatníka.

(34) Poplatník ztratí výhodu a je povinen poplatek doplatit, jestliže z jednotného zemědělského družstva vystoupil nebo byl z něho vyloučen před uplynutím pěti let od smrti zůstavitele a užívání jeho majetku mu bylo vráceno nebo mu byly za jeho pozemky, jichž užívání pozbyl, přiděleny pozemky do náhradního užívání. Tuto skutečnost je poplatník povinen ohlásit notářství do 15 dnů, a to pod následky § 7 odst. 2 zákona. Poplatek se vyměří (doměří) také se zřetelem na snížení hodnoty majetku o vklad do nedělitelného fondu.

(35) Ze základu poplatku se vyloučí také zděděný majetek.

- a) který byl přikázán do užívání podle předpisů vládního nařízení č. 50/1955 Sb., o některých opatřeních k zajištění zemědělské výroby, nebo
- b) který byl bezplatně odevzdán do užívání podle předpisů téhož vládního nařízení anebo
- c) kterého z jiného důvodu bezplatně užívá závod socialistického sektoru.

O povinnosti poplatníka ohlásit vrácení užívání majetku nebo přidělení pozemků do náhradního užívání a poplatek doplatit platí obdobně ustanovení odstavce 34. V případech uvedených pod písm. b) a c) je poplatník povinen také ohlásit, že uživatel začal majetku užívat za plat.

K § 5 zákona

Odpočitatelné závazky

(36) Od ceny zděděných majetkových předmětů a práv (dědického podílu) se odečtou

- a) výdaje za léčení poslední nemoci zůstavitele, je-li věrohodným způsobem prokázáno, že je dědic povinen je zaplatit;
- b) náklady zůstavitelova pohřbu jednotnou částkou 1.500 Kčs, pokud pohřeb vypravil dědic; od jednotné částky se odečtou náklady pohřbu, které měla uhradit jiná osoba, zejména také pohřebné vyplacené podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců nebo podle jiných obdobných předpisů;
- c) závazky vůči socialistickým právníkům osobám, které na dědice přešly smrtí zůstavitele, jsou-li prokázány věrohodným způsobem, zejména potvrzením věřitele;
- d) závazky vůči jednotlivcům, které na dědice přešly smrtí zůstavitele, pokud vznikly dřívějším dědictvím nebo darem a je prokázáno, že poplatek z dědictví nebo z darování (daň z obohacení) byl zaplacen; to neplatí o právu na užitky.

(37) Dluhy zůstavitele na daních, poplatecích, pojistném placeném podle předpisů o nemocenském a důchodovém pojištění členů jednotných zemědělských družstev a o důchodovém pojištění osob samostatně hospodařících, jakož i na jiných dávkách (též na ošetřovném ve zdravotnických zařízeních) se odečtou jen tehdy, byly-li po smrti zůstavitele zaplaceny nebo budou-li zaplaceny ve lhůtě, kterou stanoví notářství. Lhůta se stanoví tak, aby splatnost poplatku nebyla nepřiměřeně odsunuta. Proti stanovení lhůty není opravného prostředku.

(38) Daně, poplatky a jiné dávky jsou dluhem, vznikl-li na ně nárok státu před smrtí zůstavitele bez rozdílu, zda se staly splatné před nebo po jeho smrti.

(39) Nabývá-li se zároveň osobní majetek a majetek v soukromém vlastnictví, odečtou se od ceny osobního majetku závazky výlučně tento majetek postihující; ostatní závazky se odečtou od ceny majetku v soukromém vlastnictví.

Zaokrouhlení

(40) Základ poplatku z dědictví se zaokrouhluje dolů na celé dvacetikoruny. Základ nižší než 20 Kčs se nezaokrouhluje. Poplatek se zaokrouhluje dolů na dvacetihaléře.

K § 6 zákona

Sazba poplatků

(41) Sazba poplatku z dědictví s poznámkami je uvedena v příloze 1 (sazebník I), která je nedílnou součástí tohoto nařízení.

(42) Pro sazbu poplatku je rozhodující cena dědického podílu každého jednotlivého nabyvatele snížená o odpočitatelné závazky na něj připadající. To platí také, nabývají-li dvě nebo více osob majetek společně.

(43) Převyšuje-li základ poplatku nejbližší nižší hranici sazby poplatku o tak malou částku, že by po odečtení poplatku od jeho základu zbylo poplatníkovi méně, než kdyby hranice sazby překročena nebyla, vyměří se poplatek tak, že se k částce vypočtené podle nejbližší nižší sazby z nejvyššího základu této sazby odpovídajícího připočte částka, o kterou základ poplatku tuto hranici sazby převyšuje. (Příklad: Podle sazebníku I činí u I. skupiny z 30.000 Kčs 8 % poplatek 2400 Kčs, u 30.300 Kčs nebude činit 9 %, ale jen 2400 Kčs + 300 Kčs = 2700 Kčs.)

K § 7 zákona

Příznání dědictví

(44) Poplatník je povinen nejpozději ve lhůtě tří měsíců, stanovené v § 7 odst. 1 zákona, přiznat notářství příslušnému k vyměření poplatku také majetek, který notářství neprojednává, poplatku však podléhá (na příklad majetek převedený za života zůstavitele v období tří měsíců před jeho smrtí zcela nebo zčásti bezplatně).

(45) Jsou-li údaje o majetku, který se prodává, obsaženy v zápise o předběžném šetření nebo v zápise o projednání dědictví, sepsaných ve lhůtě stanovené v § 7 odst. 1 zákona, není třeba majetek zvlášť přiznávat k vyměření poplatku.

Oddíl druhý

Notářský poplatek z darování

K § 8 zákona

Z čeho se poplatek platí

(46) Poplatek z darování se platí z majetkových předmětů a práv, která se zcela nebo zčásti bezplatně převádějí do osobního nebo

soukromého vlastnictví jiných osob nebo z práv, která se takto zřizují. To platí také o vzdání se majetkových práv. Plnění na základě zákonné povinnosti není předmětem poplatku.

(47) Při rozdělení společného majetku mezi spoluvlastníky se platí poplatek, pokud některý ze spoluvlastníků nabývá zcela nebo zčásti bezplatně majetek větší hodnoty, než odpovídá ceně jeho podílu na společném majetku.

(48) Poplatek se neplatí z majetku převáděného do socialistického vlastnictví ani z majetku, který se ze socialistického vlastnictví převádí do vlastnictví osobního. Převádějí-li se však z osobního nebo soukromého vlastnictví do socialistického vlastnictví převážně úplatně majetek nemovitý, platí se poplatek z převodu nemovitostí (§ 11 odst. 2 zákona); to neplatí o převodu nemovitostí přijatých jako dar výkonným orgánem národního výboru podle předpisů o darech ve prospěch státu.

(49) Poplatek se platí také z movitých věcí, které se zcela nebo zčásti bezplatně převádějí z ciziny na nabyvatele v tuzemsku nebo z tuzemska na nabyvatele v cizině.

(50) Převádějí-li se majetek s podmínkou odkládací nebo rozvazovací (majetek přejde do vlastnictví anebo bude vrácen nabyvateli, nastane-li určitá událost) anebo se lhůtou počáteční nebo konečnou, platí obdobně ustanovení odstavce 10. Jestliže se však při splnění podmínky nebo po uplynutí lhůty majetek převodci vrátí do pěti let od původního převodu, poplatek se neplatí.

(51) Převádějí-li se majetek movitý (zřizuje-li se právo), včetně práv zajištěných na nemovitostech a nepřevyšuje-li jeho cena bez srážky závazků 3.000 Kčs, poplatek se neplatí. Osvobození však zanikne, jakmile cena majetku převedeného v období dvou let tímž převodcem na téhož nabyvatele převyšuje částku 3.000 Kčs.

(52) Je-li nabyvatel členem jednotného zemědělského družstva, které přijalo vzorové stanovy, neplatí poplatek z darování majetku, který je sdružen v jednotném zemědělském

družstvu ke společnému hospodaření nebo bude takto sdružen do jednoho roku ode dne nabytí majetku. Nastane-li důvod pro snížení poplatku teprve po jeho vyměření, sníží se poplatek na žádost poplatníka.

(53) Nabyvatel je povinen poplatek zaplatit, jestliže z družstva vystoupil nebo byl z něho vyloučen před uplynutím pěti let od převodu majetku a užívání jeho majetku mu bylo vráceno nebo mu byly za jeho pozemky, jichž užívání pozbyl, přiděleny pozemky do náhradního užívání. Tuto skutečnost je poplatník povinen ohlásit notářství do 15 dnů, jinak může být vyměřen zvláštní poplatek podle § 18 odst. 4 zákona.

(54) Od poplatku je osvobozen movitý majetek převedený zástupci cizích států pověřenými v Československé republice, příslušníky jejich rodin žijícími s nimi ve společné domácnosti a jinými osobami, pokud jim přísluší diplomatická imunita, nejsou československými státními občany a vzájemnost je zaručena.

K § 9 zákona

Kdo poplatek platí

(55) Ustanovení odstavců 12 a 13 platí obdobně také o povinnosti právního nástupce zaplatit poplatek z darování.

(56) Jestliže nabývají dvě nebo více osob majetek společně, jsou povinny zaplatit poplatek rukou společnou a nerozdílnou. Ve vzájemném poměru je každý nabyvatel zavázán uhradit část poplatku připadající na jeho podíl.

(57) Osoby, které za poplatek ručí, jsou povinny zaplatit poplatek rukou společnou a nerozdílnou a nabyvatelem (právním nástupcem), jestliže odevzdaly majetek dříve, než byl poplatek zaplacen nebo zajištěn.

K § 10 zákona

Základ a sazba poplatku

(58) Poplatek z darování se vypočítá z obecné (prodejní) ceny převedeného majetku. Je-li část ceny převedeného majetku kryta odpočitatelnou úplatou nebo odpočitatelnými závazky, sníží se základ poplatku o tuto úplatu a závazky. Ustanovení odstavců 15 až 29

a 40 platí obdobně také pro poplatek z darování.

(59) Rozhodující pro výpočet poplatku je stav a cena majetku ke dni, kterého byl převod uskutečněn (dovršen). Je-li podle platných předpisů potřeba k převodu majetku přivolení výkonných orgánů národních výborů nebo jiného orgánu anebo souhlasu soudu, dovršuje se převod majetku v den, který je uveden jako den přivolení (schválení) v doložce na smlouvě nebo ve zvláštním výměru; je-li třeba více přivolení (souhlasů), je rozhodující poslední z nich.

(60) Jde-li o převod na osoby blízké, odečtou se od ceny převedeného majetku

- a) ujednaná cena vyplacená převodci hotově při registraci nebo do dne vyměření poplatku zaplacená prostřednictvím peněžního ústavu (též převedením vkladu na vkladní knížce);
- b) závazky vůči socialistickým právníkům osobám, které nabyvatel převzal, jsou-li prokázány věrohodným způsobem, zejména potvrzením věřitele;
- c) závazky nabyvatelem převzaté nebo převodcem vyhrazené ve prospěch třetích osob, pokud vznikly dědictvím nebo darem a poplatek z dědictví nebo darování (daň z obohacení) byl zaplacen; to neplatí o právu na užitky.

(61) Dlužné daně, poplatky, pojistné placené podle předpisů o nemocenském a důchodovém pojištění členů jednotných zemědělských družstev a o důchodovém pojištění osob samostatně hospodařících, jakož i jiné dávky (též ošetřovné ve zdravotnických zařízeních) se odečtou jen tehdy, budou-li nabyvatelem zaplacený ve lhůtě, kterou stanoví notářství. Lhůta se stanoví tak, aby splatnost poplatku nebyla nepřiměřeně odsunuta. Proti stanovení lhůty není opravného prostředku.

(62) Notářství může ze zvláštních důvodů uznat ujednanou úplatu, která nebyla vyrovnána způsobem uvedeným v odstavci 60 písm. a), pokud se knihovně zajistí a není podezření, že účastníci právního úkonu ujednání úplaty jen předstírají. Výmaz zástavního práva pro pohledávku kupní ceny je poplatník

povinen ohlásit notářství do 15 dnů po provedení výmazu, jinak může být vyměřen zvláštní poplatek z darování podle § 18 odst. 4 zákona.

(63) Osobami převodci blízkými pro účely poplatku jsou jeho manžel, osoby, které jsou s ním nebo s jeho manželem příbuzné buď v pokolení přímém anebo v pokolení pobočném až po bratrance (sestřenice) včetně, dále manželé jeho dětí i jejich potomků a manželé nevlastních dětí a vnuků, jakož i jiné osoby, které s ním žijí ve společné domácnosti jako členové rodiny; poměru příbuzenskému se rovná poměr založený osvojením.

(64) Nejde-li o převod na osobu blízkou, jsou odpočitatelné ujednaná úplata a závazky nabyvatelem převzaté, jsou-li věrohodně prokázány.

(65) Sazba poplatku z darování je stejná jako sazba poplatku z dědictví (odstavec 41).

(66) Pro sazbu poplatku je rozhodující cena převedeného majetku snižená o odpočitatelné úplaty a odpočitatelné závazky. Ustanovení odstavce 43 platí obdobně také pro poplatek z darování.

(67) Jestliže nabývají nebo převádějí dvě nebo více osob majetek společně, je rozhodující pro sazbu poplatku jeho základ, který se vypočítá zvlášť pro každého nabyvatele, po případě převodce.

Oddíl třetí

Notářský poplatek z převodu nemovitostí

K § 11 zákona

Z čeho se poplatek platí

(68) Při převodech nemovitého majetku na osoby blízké platí o uznání úplaty a závazků ustanovení odstavců 60 až 63.

(69) Dočasnými stavbami, z jejichž převodu (přechodu) se platí poplatek z převodu nemovitostí, jsou také rekreační (weekendové) chaty.

(70) Rozdělení nemovitostí mezi spoluvlastníky nepodléhá poplatku, pokud každý ze spoluvlastníků nabývá z nemovitostí tolik, kolik odpovídá ceně jeho podílu.

(71) Pokud jde o převod nemovitostí s podmínkou nebo lhůtou, platí obdobně ustanovení odstavců 10 a 50.

(72) Jestliže přejímá nabyvatel nemovitostí závazky převodce na převáděné nemovitosti vážnoucí ve prospěch socialistických právnických osob, které převyšují dvě třetiny základu poplatku, snižuje se poplatek připadající na část základu poplatku takovými závazky zatíženou

- a) o jednu polovinu, jde-li o převod zemědělského hospodářství,
- b) o jednu třetinu, jde-li o převod jiné nemovitosti.

(73) Směna pozemků užívaných k zemědělské výrobě je osvobozena od poplatku, pokud jejich cena je stejná a příslušný výkonný orgán okresního národního výboru potvrdí, že směnou bylo docíleno zaokrouhlení pozemků alespoň jednoho z obou účastníků směny. Jsou-li směňované pozemky nestejně ceny, platí se poplatek z rozdílu ceny.

K § 12 zákona

Kdo poplatek platí

(74) Ustanovení odstavců 12 a 13 platí obdobně také o povinnosti právního nástupce zaplatit poplatek z převodu nemovitostí.

K § 13 zákona

Základ a sazba poplatku

(75) Při koupi nemovitosti je základem poplatku z převodu nemovitostí zpravidla kupní cena s hodnotou vedlejších závazků, při dražbě nejvyšší podání, při vyvlastnění stanovená náhrada.

(76) Ustanovení odstavců 16, 17, 22, 25 až 29, 40 a 59 platí obdobně také pro poplatek z převodu nemovitostí.

(77) Výkonné orgány národních výborů jsou povinny na žádost notářství vyjádřit se o přiměřenosti ceny nemovitosti, kterou poplatník udal (§ 26 odst. 2 zákona).

(78) Sazba poplatku s poznámkami je uvedena v příloze 2 (sazebník II), která je nedílnou součástí tohoto nařízení. Ustanovení odstavce 43 platí obdobně také pro poplatek z převodu nemovitostí.

(79) Jestliže převádějí nebo nabývají dvě nebo více osob nemovitě věci společně, řídí se sazba poplatku jejich úhrnnou cenou.

(80) Při směně nemovitostí se použije sazby platné pro majetek v soukromém vlastnictví, je-li jedna ze směňovaných nemovitostí ve vlastnictví soukromém.

Oddíl čtvrtý

Notářské poplatky za úkony

K § 14 zákona

Za co se poplatky platí

(81) Předměty a sazby poplatků za úkony jsou uvedeny v příloze 3 (sazebník III), která je nedílnou součástí tohoto nařízení.

Osvobození od poplatků

(82) Československý stát zastoupený výkonnými orgány národních výborů nebo jinými orgány státní správy, dále státní ústavy a fondy jsou od poplatků za úkony a náhrady výloh (§ 14 odst. 2 zákona) osvobozeny zcela.

K § 15 zákona

Kdo poplatek platí

(83) Je-li některý z účastníků od poplatku zcela nebo zčásti osvobozen, jsou ostatní povinni zaplatit celý poplatek nebo jeho zbytek, pokud nejde o úkony provedené v souvislosti s bezplatným převodem věcí nebo práv na subjekty uvedené v odstavci 82.

K § 16 zákona

Základ a sazba poplatků

(84) Je-li poplatek stanoven podle ceny předmětu úkonu, platí pro stanovení základu poplatku ustanovení odstavců 21 a 22.

(85) O nejnižší ceně zemědělské půdy platí ustanovení odstavce 24.

(86) Je-li předmětem úkonu opětující se plnění, stanoví se jeho cena, jde-li o plnění na dobu neurčitou, na dobu života nebo na dobu delší než tři roky, trojnásobkem ceny ročního plnění. Stejným způsobem se stanoví cena práv odpovídajících věcným břemenům, zejména práva požívání, užívání k vlastní potřebě a výměnku.

(87) Jestliže je cena předmětu úkonu určena nejnižší a nejvyšší částkou, je základem poplatku nejvyšší částka.

(88) Při smlouvách směnných je základem poplatku cena směňované nemovitosti vyšší ceny.

(89) Nelze-li cenu předmětu úkonu stanovit, předpokládá se cena 3.000 Kčs.

(90) O zaokrouhlení základu poplatku a zaokrouhlení vyměřeného poplatku platí ustanovení odstavce 40.

Část druhá

Společná ustanovení

K § 18 zákona

Registrace převodů majetku

(91) Převod (přechod) nemovitého majetku podle § 18 odst. 2 zákona jsou účastníci povinni ohlásit notářství do 15 dnů ode dne, kdy k němu došlo. Vydržení vlastnického práva k nemovitosti musí vydržitel ohlásit notářství do 15 dnů ode dne, kdy vydržení uplatnil. Není-li převod (přechod) ohlášen včas, může být vyměřen zvláštní poplatek podle § 18 odst. 4 zákona. Orgány, které mají účast při poplatném převodu nemovitosti nebo provádějí řízení, při němž došlo k přechodu vlastnického práva k nemovitosti nebo bylo uplatněno vydržení, jsou povinny oznámit převod (přechod) nemovitosti notářství příslušnému k vyměření poplatku.

(92) K registraci právního úkonu je příslušné notářství,

- a) v jehož obvodu je nemovitost, jde-li o převod (přechod) nemovitosti;
- b) v jehož obvodu má nabyvatel bydliště, jde-li o darování movitostí (§ 8 zákona).

(93) Jestliže by bylo podle odstavce 92 příslušno několik notářství, provede registraci to z nich, na které se účastník obrátí.

(94) Provedení registrace potvrdí notářství na originále listiny o převodu majetku, po případě na stejnopise notářského zápisu. Nevychotovuje-li se listina (zápis), vydá notářství potvrzení o registraci.

(95) Notářství poskytují občanstvu i sobě navzájem všestrannou právní pomoc ve věci registrace; zejména je povinno kterékoli notářství přijmout podání a listiny pro notářství místně příslušné.

(96) Zvláštní poplatek podle § 18 odst. 4 zákona se nevyměří, byl-li právní úkon ohlášen k registraci do 15 dnů po dni, kdy se poplatník o dovršení převodu dozvěděl.

(97) Byl-li vyměřen zvláštní poplatek podle § 18 odst. 4 zákona, zůstává právní úkon neplatný, dokud nebyl registrován.

K § 19 zákona

Zajišťovací ustanovení

(98) Pojistná plnění z pojištění osob, pokud nejsou od poplatku osvobozena, je pojišťovna povinna ohlásit notářství příslušnému k vyměření poplatku a zdržet k zajištění poplatku jednu pětinu z pojistného plnění.

K § 20 zákona

Vyměření poplatků. Příslušnost

(99) Poplatky do výše 300 Kčs vyměřuje notářství ústně nebo písemnou výzvou k zaplacení poplatku. To platí i v případě, že poplatek zahrnuje i drobné hotové výdaje (§ 16 odst. 2 zákona).

(100) Souvisí-li vzájemně několik úkonů, vyměří z nich notářství zpravidla po skončení posledního úkonu úhrnný poplatek, a to i tehdy, když některý ze souvisejících úkonů podléhá poplatku stanovenému pevnou částkou; úhrnný poplatek se rovná součtu poplatků za jednotlivé úkony. Úhrnný poplatek vyměří notářství platebním výměrem.

(101) K vyměření poplatku z dědictví je příslušné notářství, které je nebo by bylo příslušné k projednání dědictví. U dědictví, která nejsou notářstvím projednána, je příslušné notářství, které činí opatření k zajištění majetku nebo by bylo k tomu příslušné. K vyměření poplatku z darování nebo z převodu nemovitostí je příslušné notářství, které je příslušné k registraci.

K § 21 zákona

Způsob placení poplatků

(102) Poplatky vyměřené platebními výměry se platí na účet lidového soudu, v jehož obvodu je notářství, které poplatek vyměřuje.

(103) Lidový soud může uložit státní spořitelně, aby z částek, které byly po doručení jeho usnesení o tom odvedeny podle § 12 zákona č. 80/1952 Sb., o domovní dani, na zvláštní účet nájemného, uhradila po zaplacení domovní daně notářský poplatek z dědictví vyměřený vlastníku (spoluvlastníku) z budovy (její části), pro kterou je zvláštní účet nájemného založen. Podmínkou je, že dlužný poplatek z dědictví nelze s úspěchem vymáhat z jiného majetku nebo příjmu vlastníka (spoluvlastníka). Nemá-li vlastník (spoluvlastník) jiný příjem než výnos z budovy, nesmí být úhrada poplatku z dědictví na újmu úhradě výdajů spojených se správou budovy a nezbytných oprav budovy.

K § 22 zákona

Prodej zděděné nebo darované věci za vyšší cenu

(104) Byla-li zděděná věc do tří let po nabytí dědictví prodána nabyvatelem za cenu o čtvrtinu vyšší, než činila cena zpoplatněná při nabytí dědictví, nejméně však o částku 5.000 Kčs, podrobí se rozdíl ten jako zvýšený dědický podíl dodatečně poplatku z dědictví, pokud dotyčná věc nebyla v té době podstatně změněna. Poplatník je povinen takový prodej věci ohlásit do 15 dnů po prodeji notářství, které původní poplatek z dědictví vyměřilo, a to pod následky § 18 odst. 4 zákona.

(105) Ustanovení odstavce 104 platí obdobně také, byla-li prodána věc, která na prodávajícího byla před tím převedena zcela nebo zčásti bezplatně.

K § 24 zákona

Řízení

(106) Odvolání proti vyměření poplatků nemá odkladný účinek.

(107) Řízení ukončené pravomocným vyměřením poplatku může být obnoveno na žádost poplatníka nebo z úřední povinnosti,

a) vyšly-li najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít vliv na vyměření poplatku a nemohly být ve vyměřovacím řízení uplatněny bez viny poplatníka nebo notářství,

b) záviselo-li vyměření poplatku na posouzení předběžné otázky a rozhodl-li o ní příslušný orgán v podstatných bodech jinak.

(108) Žádost za obnovu řízení musí být podána u notářství, které poplatek vyměřilo, do 15 dnů ode dne, kdy se žadatel dověděl o důvodech obnovy, nejpozději však před uplynutím lhůty, ve které se vyměření poplatku promlčuje. Okolnosti obnovu odůvodňující musí být v žádosti osvědčeny.

(109) O obnově řízení rozhoduje s konečnou platností finanční odbor rady krajského národního výboru, v jehož obvodu je sídlo notářství, které poplatek vyměřilo. Lze-li žádosti za obnovu řízení a úpravu (odpis) poplatku plně vyhovět, rozhodne o ní notářství, které poplatek vyměřilo. Pokud řízení nebylo dotčeno důvodem, pro který se obnova povoluje nebo nařizuje, zůstává nedotčeno.

Oprava poplatku neprávem předepsaného

(110) Notářství opraví pravomocně vyměřený poplatek na žádost nebo z úřední povinnosti,

a) byl-li předepsán někomu, kdo podle zákona a předpisů jej provádějících není povinen poplatek platit,

b) došlo-li při výpočtu nebo předpisu poplatku k chybě v počítání, psaní nebo k jinému omylu, který je zřejmou nesprávností, zejména jde-li o dvojí vyměření téhož poplatku.

(111) Nevyhovělo-li notářství žádosti poplatníka za opravu poplatku, může poplatník proti jeho rozhodnutí podat odvolání.

(112) Opravu poplatku nelze povolit, jestliže ten, komu byl poplatek vyměřen, poplatek zaplatil a za opravu poplatku nepožádal před uplynutím lhůty, ve které se vyměření poplatku promlčuje.

Vrácení poplatku

(113) Lidový soud vrátí plátcí z úřední povinnosti

1. celý zaplacený poplatek,

a) odmítne-li notářství vykonat notářský úkon,

b) byl-li poplatek v důsledku rozhodnutí odepsán,

c) bylo-li poplatníkovi dodatečně přiznáno osvobození;

2. část zaplaceného poplatku, byl-li poplatek dodatečně snížen.

(114) Zaplatil-li poplatník více, než je sazebníky stanoveno nebo zaplatil-li poplatek, aniž byl k tomu povinen, vrátí se mu přeplatek na jeho žádost, převyšuje-li 5 Kčs.

(115) Vrácené částky se zaokrouhlí dolů na dvacetihaléře.

(116) Nárok na vrácení poplatku (přeplatku) zaniká uplynutím tří let počítaných od počátku kalendářního roku, který následuje po roce, v němž nastaly skutečnosti uvedené v odstavcích 113 a 114.

K § 28 zákona

Ustanovení přechodná

(117) Zemřel-li zůstavitel před účinností zákona, vyměří dědickou daň a s ní souvisící nemovitostní poplatek podle dřívějších předpisů příslušný finanční odbor rady okresního národního výboru a notářský poplatek za projednání dědictví příslušné notářství.

(118) Darovací daň, nemovitostní poplatek a přírážka k němu, jakož i dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí, platí se podle dřívějších předpisů, byl-li převod majetku uskutečněn (dovršen) před účinností zákona (odst. 59). Vyměří je orgán podle dřívějších předpisů příslušný; povinnost platit nemovitostní poplatek a přírážku k němu přímo bez vyčkání úředního vyměření není dotčena.

Účinnost

(119) Zákon a toto nařízení nabývají účinnosti dnem 1. července 1957.

Široký v. r.

Đuriš v. r.

Příloha 1.

S a z e b n í k I

Notářský poplatek z dědictví a notářský poplatek z darování.

Skupiny nabyvatelů.

- I. skupina:** Vlastní a osvojené děti a jejich potomci; rodiče vlastní a osvojitelé; ostatní příbuzní v přímé linii; manželé; manželé vlastních i osvojených dětí a jejich potomků.
- II. skupina:** Sourozenci; nevlastní děti i vnuci a nevlastní rodiče; manželé nevlastních dětí a vnuků; příbuzní manžela zůstavitelova (převodcova) v přímé linii; osoby, které se zůstavitelem (převodcem) žily nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí (před převodem) ve společné domácnosti jako členové rodiny a které z toho důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byly odkázány výživou na zůstavitele (převodce).
- III. skupina:** Ostatní osoby.

P o p l a t e k č i n í:

Základ poplatku do Kčs	I. skupina %	II. skupina %	III. skupina %
1.000	5	12	20
2.000	6	13	22
5.000	6	14	24
10.000	7	15	26
20.000	8	16	28
30.000	8	17	30
50.000	9	18	32
75.000	10	19	34
100.000	11	20	36
150.000	13	21	38
200.000	15	23	41
250.000	17	25	45
300.000	20	27	50
ze zbytku nad 300.000	25	30	55

Poznámky k sazbě:

1. Z majetku v soukromém vlastnictví se platí poplatek podle sazby zvýšené o 3 %.
2. Pro posouzení, o jaký druh vlastnictví jde, je rozhodující osoba nabyvatele.

3. Poplatek podle sazby platné pro osobní majetek se platí také z pozemku určeného prokazatelně ke stavbě rodinného domku, s jehož stavbou bude započato do jednoho roku od nabytí pozemku.
4. Rodinný domek, jehož nabývá vlastník jiného rodinného domku, zpoplatní se jako majetek v soukromém vlastnictví.
5. Nabývá-li se zároveň osobní majetek a majetek v soukromém vlastnictví, je pro sazbu poplatku z osobního majetku rozhodující jen jeho cena, kdežto pro sazbu poplatku z majetku v soukromém vlastnictví úhrnná cena majetku (osobního i soukromého); poznámky 1 se použije i v tomto případě.
6. Není-li stanoveno jinak, vypočítá se poplatek z celého základu poplatku podle nejvyšší sazby odpovídající tomuto základu.
7. Provádí-li se při projednání dědictví notářský úkon mimo úřadovnu notářství, je poplatník povinen vedle poplatku z dědictví nahradit skutečně vzešlé výlohy (§ 14 odst. 2 zákona).

Příloha 2.

S a z e b n í k II
Notářský poplatek z převodu nemovitosti

Při převodech nemovitého majetku

- z rodičů na děti (též osvojené) nebo jejich potomky a opačně,
  - z rodičů na manžele dětí nebo jejich potomků a opačně,
  - z nevlastních rodičů na nevlastní děti a mezi manžely,
- platí výhodná sazba poplatku,
 při jiných převodech obecná sazba poplatku.

Poplatek činí:

Základ poplatku do Kčs	Výhodná sazba poplatku ‰	Obecná sazba poplatku ‰
4.000	1	6
10.000	2	7
20.000	2.5	8
50.000	3	9
100.000	3.5	10
150.000	4	11
nad 150.000	5	13

Poznámky k sazbě:

1. Z nemovitého majetku v soukromém vlastnictví se platí poplatek podle sazby zvýšené o 2 ‰.
2. Není-li stanoveno jinak, je pro posouzení, o jaký druh vlastnictví jde, rozhodující osoba převodce.
3. Poznámky 3 až 6 k sazbě poplatku z dědictví a poplatku z darování platí obdobně.
4. Je-li při směně nemovitostí důvod pro použití výhodné i obecné sazby poplatku, vypočítá se poplatek z převodu směňované nemovitosti, z něhož je poplatek vyšší.

Příloha 3.

S a z e b n í k III
Poplatky za notářské úkony

Pol.	P ř e d m ě t	Poplatky		
		pevné Kčs	procentní %	
A	Za sepsání notářského zápisu (včetně nutných přípravných úkonů a vydání prvního stejnopisu notářského zápisu účastníkům a prvního notářského osvědčení žadatelům).			
	1. jde-li o jednostranný právní úkon (prohlášení), z ceny předmětu		1 nejméně 40 Kčs	
	2. jde-li o smlouvu, z ceny předmětu		1,5 nejméně 60 Kčs	
	3. jde-li o osvědčení pravosti podpisu na listině nebo o osvědčení, že podpis někoho, kdo neumí nebo nemůže psát, byl nahrazen na listině samé potvrzením dvou svědků o jeho souhlasu,			
	a) na listině sepsané v českém nebo slovenském jazyku nebo v cizím jazyku, je však připojen překlad, z každé osoby	4		
	b) na cizojazyčné listině, není-li připojen překlad, z každé osoby	8		
	4. jde-li o osvědčení, že je někdo na živu nebo na určitém místě, a o osvědčení, že listina byla předložena a v kterou dobu	8		
	5. jde-li o osvědčení, že bylo odesláno nebo sděleno prohlášení a že mělo určitý obsah, nebo o osvědčení, jaký byl průběh a výsledky jednání ve schůzi, nebo o osvědčení, že se v přítomnosti notáře staly jiné skutečnosti nebo že je sám zjistil, z ceny předmětu			
	a) v jednoduchých případech		0,5 nejméně 40 Kčs	
	b) ve složitých případech		1 nejméně 80 Kčs	
	6. jde-li o osvědčení, že notář někoho vyslechl, a to i přísežně, je-li toho třeba pro uplatnění nebo zachování nároku v cizině,			
	a) v jednoduchých případech	40		
	b) ve složitých případech	80		
7. za zjištění totožnosti při předchozích úkonech, vyjímajíc úkony uvedené pod č. 3, za každou osobu, jejíž totožnost se zjišťuje	4			

Pol.	P ř e d m ě t	Poplatky	
		pevné Kčs	procentní %
	<p>Poznámka k č. 1 a 2: Za sepsání notářských zápisů podle § 39 obč. zák. se platí poplatky polovinou sazby pod č. 1 nebo 2.</p> <p>Poznámka k č. 3: Provádí-li se osvědčení mimo úřadovnu notářství, zvyšuje se poplatek na trojnásobek; v tom je zahrnuto i případné místní jízdné.</p>		
B	<p>Za ověření opisu nebo kopie listiny, jakož i souhlasu několika prvopisů, za každou i jen započatou stranu</p> <p>a) u textu a kopií v českém nebo slovenském jazyku</p> <p>b) u cizojazyčných listin</p> <p>Poznámka: Poplatek se neplatí za ověření opisů listin, kterých je třeba k vyměření notářských poplatků nebo pro sbírku listin pozemkových, železničních nebo horních knih. Na těchto opisech musí však být vyznačen účel, k němuž byly vyhotoveny.</p>	2 4	
C	Za úhrn úkonů potřebných k protestaci směnky nebo jiného rubopisem převoditelného cenného papíru, za každý protestovaný papír	20	
D	<p>Za přijetí do úschovy,</p> <p>a) přijímají-li se movité věci do úschovy proto, že podle prohlášení složitele nelze závazek, jehož předmětem jsou tyto věci, splnit z důležitého důvodu (§ 3 zákona č. 52/1954 Sb.), z ceny věci</p> <p>b) v jiných případech, jde-li o</p> <p>aa) listinu</p> <p> dá-li se do úschovy současně několik listin, za každou další listinu</p> <p>bb) hotové peníze, cenné papíry a jiné cenné hodnoty, z jejich obecné ceny (nominální hodnoty)</p>	10 2	1 nejméně 10 Kčs
E	Za sepsání podání, osnovy smlouvy, plné moci, prohlášení nebo jiné listiny o právním úkonu, která nemá povahu veřejné listiny, z ceny předmětu		0,25 nejméně 10 Kčs nejvýše 100 Kčs
			0,5 nejméně 25 Kčs nejvýše 400 Kčs

Pol.	P ř e d m ě t	Poplatky	
		pevné Kčs	procentní ‰
F	Za vydání dalších stejnopisů notářských zápisů nebo dalších notářských osvědčení, za každou i jen započatou stranu	4	
G	Za vyhotovení vyžádaného čistopisu (opisu) listiny, za každou i jen započatou stranu	2	
H	Za vydání osvědčení a jiných opisů nebo výpisů z listin uložených v notářském archivu, za každou i jen započatou stranu	4	
CH	Za sepsání notářského protokolu (§ 7 zákona č. 52/1954 Sb.), 1. jde-li o jednostranný právní úkon (prohlášení), z ceny předmětu 2. jde-li o smlouvu, z ceny předmětu		0,75 nejméně 30 Kčs 1 nejméně 40 Kčs

